

ปัญหาด้านสินเชื่อจึงเป็นปัญหาสำคัญที่ธนาคารพาณิชย์ต้องดำเนินการแก้ไข โดยวิธีการแก้ไขคือการเริ่มขบวนการประกาศพักชำระหนี้ ยึดอายุการชำระหนี้ แต่ก็ยังไม่สามารถทำให้เกิดระบบการเงินของธนาคารพาณิชย์ดีขึ้น ในปัจจุบันปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non Performing Loans: NPLs) จัดเป็นประเภทสินเชื่อที่มีปัญหาของธนาคารพาณิชย์ ในรูปของหนี้สินค้างชำระรวมทั้งค้างชำระดอกเบี้ยคืนให้กับธนาคารพาณิชย์ โดยเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2541 ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้ใหม่ และกำหนดอัตราการกันเงินสำรองโดยเริ่มใช้บังคับ ณ งบบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2541 โดยจัดชั้นลูกหนี้ต้องมีการกันเงินสำรอง หนี้สูญออกเป็น 5 ระดับ ตามคุณภาพหนี้ประกอบไปด้วย ลูกหนี้ปกติ (Current Loans) ร้อยละ 1 ของวงเงินสินเชื่อ ลูกหนี้ก้ำกึ่งพิเศษ (Special Loans) ร้อยละ 2 ของวงเงินสินเชื่อ ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน (Sub-Standard Loans) ร้อยละ 20 ของวงเงินสินเชื่อ ลูกหนี้จัดชั้นสงสัย (Doubtful Loans) ร้อยละ 50 ของวงเงินสินเชื่อ ลูกหนี้จัดชั้นสูญ (Non-Collectible Loans) ร้อยละ 100 ของวงเงินสินเชื่อ (ดังตาราง 1.1) เมื่อเปรียบเทียบเกณฑ์กำหนดหนี้จัดชั้นของธนาคารแห่งประเทศไทย ก่อนที่จะมีการประกาศอัตราการกันเงินสำรองแบบใหม่ ทำให้มีแนวโน้มของปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีปริมาณเพิ่มขึ้น ณ งบบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มกราคม 2542 จำนวนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ร้อยละ 46.54 ของสินเชื่อทั้งระบบ

ตาราง 1.1 อัตราการกันสำรองลูกหนี้จัดชั้น

ประเภทลูกหนี้จัดชั้น	อัตราการกันเงินสำรองหนี้สูญ	
	30 ธันวาคม 2541	ก่อน 30 ธันวาคม 2541
1. ลูกหนี้ปกติ	1	ไม่มี
2. ลูกหนี้ก้ำกึ่งถึงเป็นพิเศษ	2	ไม่มี
3. ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	20	15
4. ลูกหนี้จัดชั้นสงสัย	50	100
5. ลูกหนี้จัดชั้นสูญ	100	100
	(ตัดออกจากบัญชี)	

ที่มา : ธนาคารอาคารสงเคราะห์

ส่วนการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปริมาณการให้สินเชื่อในปี พ.ศ.2538 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2537 ถึงร้อยละ 16.77 ตามภาวะการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ในขณะที่ปี พ.ศ.2539 ภาวะเศรษฐกิจเริ่มชะลอตัวจึงส่งผลให้ปริมาณสินเชื่อยังคงเพิ่มขึ้น

แต่ในอัตราที่ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 7.30 ในขณะที่เดียวกันในปี พ.ศ. 2540 การให้สินเชื่อมีอัตราที่ลดลงถึงร้อยละ -0.95 และในปี พ.ศ. 2543 เงินให้สินเชื่อลดลง ร้อยละ -13.37 และมีแนวโน้มดีขึ้นในปี พ.ศ. 2544 การเปลี่ยนแปลงของสินเชื่อมีผลมาจาก วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ (ดังตาราง 1.2)

ตาราง 1.2 เงินให้สินเชื่อของสาขาธนาคารพาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	เงินเบิกเกินบัญชี	เงินกู้	ตัวเงิน	รวม	การเปลี่ยนแปลง (%)
2537	22,347.66	37,992.16	4,250.50	64,590.32	
2538	26,011.86	43,300.03	6,107.55	75,419.44	16.77
2539	28,849.01	45,746.01	6,327.07	80,922.09	7.30
2540	30,458.77	42,539.23	7,153.75	80,151.75	-0.95
2541	25,974.72	42,148.53	6,352.02	74,475.27	-7.08
2542	21,698.70	40,730.80	5,008.10	67,437.60	-9.44
2543	16,220.40	37,311.80	4,885.30	58,417.50	-13.37
2544	14,613.50	36,871.50	5,959.40	57,444.50	-1.66

ที่มา : ส่วนกำกับสถาบันการเงินธนาคารแห่งประเทศไทยสาขาภาคเหนือ

จากปัญหานี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ยังคงมีปริมาณที่สูงถึงร้อยละ 46.54 ของสินเชื่อในประเทศไทยทั้งระบบ ส่งผลถึงความเชื่อมั่นของระบบธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน ถึงแม้ว่านโยบายรัฐบาลโดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะพยายามหาทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ดังกล่าว แต่ยังคงพบว่าการแก้ไขปัญหาที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ยังไม่สามารถแก้ไขได้มากเท่าที่ควร ดังสังเกตได้จากข้อมูลในเดือนมกราคม 2545 นี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในภาคเหนือมีจำนวนทั้งสิ้น 6,043 ล้านบาท จากลูกหนี้ 10,550 ราย ซึ่งธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งจำเป็นต้องอาศัยเวลาในการจัดการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับลูกหนี้ที่มีปัญหาต่อไปอีกระยะหนึ่ง อย่างไรก็ตามการแก้ไขปัญหาของธนาคารพาณิชย์กับลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ยังประสบปัญหาคือการกลับมาเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้อีกหลังปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ดังนั้นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อผู้ใช้บริการสินเชื่อที่มีปัญหานี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่ว่าเป็นอย่างไร เป็นปัญหาสำคัญและเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับการศึกษาค้นคว้าซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำเสนอแนะถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการป้องกันปัญหาการเพิ่มขึ้นของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ทั้งภาครัฐและเอกชน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์หลัก คือ

1. เพื่อศึกษาถึงลักษณะและปัจจัยทางเศรษฐกิจของผู้ใช้บริการสินเชื่อ ที่มีปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการและความคิดเห็นของผู้ใช้บริการสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ ต่อขบวนการแก้ไขปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้ จะทำการศึกษาลักษณะและปัจจัยทางเศรษฐกิจของผู้ใช้บริการสินเชื่อที่มีปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ตามเงื่อนไขสินเชื่อของธนาคารแห่งประเทศไทย ศึกษาเฉพาะธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ รวม 4 แห่ง ได้แก่ ธนาคารดังต่อไปนี้

1. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
2. ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
3. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
4. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงลักษณะและปัจจัยทางเศรษฐกิจของผู้ใช้บริการสินเชื่อที่มีปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่
2. การศึกษาจะนำข้อมูลทางวิชาการมาใช้ปรับปรุงนโยบายการให้สินเชื่อ เป็นประโยชน์ต่อภาครัฐและเอกชนสามารถทำงานมีประสิทธิภาพ

1.5 นิยามศัพท์

ปัจจัย หมายถึง ตัวแปรที่มีผลกระทบหรือทำให้เกิดปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของผู้ใช้บริการสินเชื่อธนาคารพาณิชย์

หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หมายถึง ตัวเลขแสดงถึงสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ที่ได้ปล่อยออกไปแล้ว ไม่ได้ก่อให้เกิดรายได้ กล่าวคือ ลูกหนี้ขาดการชำระดอกเบี้ย และหรือเงินต้นมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง

ธนาคารพาณิชย์ หมายถึง ธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ และหมายความรวมถึงสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์

การให้บริการสินเชื่อ หมายถึง การให้บริการของธนาคารพาณิชย์ ให้กู้ยืมเงิน ช้อลค รับช่วง ช้อลคตัวเงิน เป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่าย หรือสั่งให้จ่ายเงินเพื่อเป็นประโยชน์ของผู้เคยค้า หรือเป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายเงินตามภาระผู้พันตามเล็ดเตอร์ออฟเครดิต

ลูกหนี้ที่มีปัญหาหนี้ค้างชำระ หมายถึง ลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์ที่มีปัญหาคิดนัดชำระหนี้ตั้งแต่ 1 เดือนเป็นต้น

ลูกหนี้ปกติ หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่คิดนัดชำระหนี้ และไม่มีสัญญาณใด แสดงว่าจะมีการผิดนัดชำระหนี้ อันจะเป็นสาเหตุให้สถาบันการเงินได้รับความเสียหายได้แก่ ลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้น ไม่เกิน 1 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ

ลูกหนี้กล่าวถึงพิเศษ หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่มีสัญญาณว่าจะเกิดความเสียหายแต่มีฐานะหรือผลการดำเนินงานอ่อนลง หากไม่ได้รับการแก้ไขในเวลาอันสมควรจะทำให้ความสามารถในการชำระหนี้อ่อนลงไปอีกจนไม่สามารถชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้นได้ตามกำหนด ได้แก่ ลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้น ไม่เกิน 3 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ

ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน หมายถึง ลูกหนี้ที่มีโอกาสจะก่อให้เกิดความเสียหาย หากปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนไม่มีการแก้ไขหรือแหล่งที่มาของการชำระหนี้อาจไม่เพียงพอเนื่องจากความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ที่มีความไม่แน่นอน สถาบันการเงินจำเป็นต้องใช้แหล่งที่มาอื่นหรือหลักประกันในการชำระหนี้ ได้แก่ ลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้นไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ

ลูกหนี้จัดชั้นสงสัย หมายถึง ลูกหนี้ที่มีคุณภาพด้อยกว่าลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน หรือคาดว่าจะไม่สามารถเรียกให้ลูกหนี้ชำระคืนได้ครบถ้วน ได้แก่ ลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้นไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ

ลูกหนี้จัดชั้นสูญ หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่มีความสามารถชำระหนี้ได้โดยสิ้นเชิงหรือลูกหนี้ค้างชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้นเกินกว่า 12 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ

ความสามารถในการชำระหนี้ หมายถึง การที่ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยแก่ธนาคารได้ตรงตามกำหนดเวลา ระยะเวลาที่ผู้ให้กู้ และผู้กู้ตกลงกันไว้ในสัญญา